Terugkoppeling openbare raadsinformatiebijeenkomst 11mei21

'Energietransitie + Regionale Energie Strategie 1.0 Noord- en Midden-Limburg'

Aanwezig (namen blauw, onderstreept) **of Afwezig** (rood)

NB.
Vanwege de coronavirus beperkingen heeft het presidium op 13apr21 afgesproken dat deze bijeenkomst digitaal, via videoconferencing, plaatsvindt

VOORZITTER

- Stan Backus (wethouder, niet zijnde portefeuillehouder / dagvoorzitter).

POLITIEKE GROEPERINGEN

- **Samen Verder:**
  - *Raadsleden*: Jack Coolen, Jan Engelen, Leon Linssen, Hen Sleven, Ellie van Tilburg, Anita van Vlodrop en Heleen Wijers;
  - *Commissieleden*: Roy Coolen, Sem van de Haterd en Jannita Schreurs.

- **Ronduit Open:**
  - *Raadsleden*: Jordi Custers, Evert Franzen, Berry Hermans, Gerry Teeuwen en Thieu Wagemans;
  - *Commissieleden*: Marianne Bultman, Baldwin Grabert, Ger Laemers en Chrétien Wetemans.

- **CDA:**
  - *Raadsleden:* Nadine Alofs, Rob Flinsenberg, Huub van Helden, Peter van Melick en John Nouwen;
  - *Commissieleden:* John van den Beuken, Thieu Bongers, Astrid Creemers, Bauke Stappers en Jan Visser.

- **D66:**
  - *Raadsleden:* André Kierkels, Iris Schors en Dirk Voermans;
  - *Commissieleden:* n.v.t.

- **Progressief Akkoord Leudal:**
  - *Raadsleden:* Hilde Glessner en Joost van der Stappen;
  - *Commissieleden:* Pieter Beerens, Leon van Kessel en Henny Meewis.

- **VVD:**
  - *Raadsleden:* Ad Thomassen en Jordi Vissers;
  - *Commissielid:* Marjolijn Ouwerkerk.

- **Leudal Sociaal:**
  - *Raadslid*: Richard Verheul;
  - *Commissieleden*: n.v.t.

COLLEGELEDEN

- Désirée Schmalschläger (burgemeester), Piet Verlinden (wethouder/portefeuillehouder), Michel Graef (wethouder), Stan Backus (wethouder), Mart Janssen (wethouder) en Robert Martens (wethouder).

IN- ÉN EXTERNE ADVISEUR

- Robert Wilms, beleidsmedewerker duurzaamheid gemeente Leudal + lid projectteam Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg te Venlo.

EXTERNE ADVISEURS

- Joost van Beek, voorzitter coöperatieve vereniging Leudal Energie u.a. te Roggel;
- Siward Zomer, coöperatief directeur Bedrijfsbureau Energie Samen te Utrecht (landelijke koepel en belangenvereniging van energiecoöperaties en –verenigingen en andere energie communities van burgers, boeren en/of lokale bedrijven);
- Guul Smeets, directie voorzitter Rabobank Peel, Maas en Leudal +
  Ronald Korpershoek, specialist nieuwe coöperatieve ondernemingen en burgerinitiatieven bij Rabobank Nederland;

GRIFFIE

- Wim Cornelissen (griffier)

TOTAAL AANTAL (DIGITAAL) AANWEZIGEN

- 21 personen.

TOTAAL AANTAL LIVE PUBLIEKE KIJKERS / LUISTERAARS

- 42 personen.

Datum, tijd en plaats
Dinsdag 11mei21, van 19.30 tot 21.48 uur in de videoconferentie van ‘Pexip / Kinly’.

---

1. Opening

Voorzitter, wethouder S. Backus (niet zijnde de portefeuillehouder) opent om 19.30 uur de bijeenkomst. Hij heet welkom:

- de 9 raadsleden (van 4 van de 7 in de gemeenteraad vertegenwoordigde politieke groeperingen);
- de 4 commissieleden (van 2 van de 7 in de gemeenteraad vertegenwoordigde politieke groeperingen);
- de ene collega-wethouder;
- de 5 externe adviseurs (waarvan er 1 tevens een interne adviseur is);
- het ene griffie-lid;

Wethouder / portefeuillehouder P. Verlinden kan vanwege een tijdelijk verbindingsprobleem de bedoeling van deze raadsinformatiebijeenkomst + de agenda niet toelichten, vandaar dat de voorzitter dat waarneemt.

2. Toelichtingen

Achtereenvolgens geven een toelichting:

A. De heer R. Wilms over de concept Regionale Energiestrategie 1.0 Noord- en Midden-Limburg;
B. De heer S. Zomer over de gevolgen van het Klimaatakkoord;
C. De heer G. Smeets en de heer R. Korpershoek over nieuwe coöperatieve ondernemingen en burgerinitiatieven + over de financiële consequenties;
D. De heer J. van Beek over lokale initiatieven.

De desbetreffende toelichtingen zijn als presentaties te raadplegen in iBabs bij de vergaderstukken van deze raadsinformatiebijeenkomst + als bijlage bij deze terugkoppeling.

3. Videobeelden

De videobeelden van de raadsinformatiebijeenkomst zijn te raadplegen door hierop te klikken.

4. Raadsvoorstel college

Het college heeft in zijn vergadering van 20apr21 een raadsvoorstel vastgesteld waarin de gemeenteraad in zijn vergadering van 1jun21 zal worden gevraagd om in te stemmen met de Regionale Energiestrategie 1.0 Noord- en Midden-Limburg.
De commissie fysiek zal dat raadsvoorstel voor bespreken in haar commissievergadering van 18mei21.

5. Sluiting

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun inbreng, met name de externe adviseurs, en sluit de bijeenkomst om 21.48 uur.

Neeritter, 12 mei 2021.
De griffier,
Wim Cornelissen.

Concept-Agenda raadsbijeenkomst Energietransitie 11 mei jl.

Aanvang 19.30 uur

Voorzitter: wethouder S. Backus

1. **Inleiding wethouder P. Verlinden**
2. **RES 1.0: R. Wilms (30 min toelichting+vragen)**
3. ***Gevolgen Klimaatakkoord: S Zomer, Energie* Samen (30 min toelichting+vragen)**
4. **Financiële consequenties: inleiding G. Smeets, R. Korpershoek (30 min toelichting+vragen)**
5. **Lokale initiatieven: Leudal Energie J. van Beek (10 min toelichting)**
6. **Discussie + vragen (20 min)**

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Informatiebijeenkomst gemeenteraad

Gemeente Leudal 11 mei 2021

Inhoudsopgave

- Tijdspad voor energietransitie p3
- Wat is de RES? p4
- Waarom deze presentatie? p5
- Waar staan we? Planning p6
- Overzicht RES thema's en bouwblokken p9
- Thema samenwerken p11
- Thema energie besparen p15
- Thema duurzaam opwekken p19
- Thema warmte verdelen p28
- Thema proces & uitvoering p29
- Uitvoeringsconvenant p31
- Doorkijk na res 1.0 p32

Tijdspad voor energietransitie

Programma's

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie

Uitvoeringsplannen Transitievisie Warmte

Kennis en Leerprogramma PAW Programma Aardgasvrije Wijken

Relevante Context

Wat is de RES?

- RES (Regionale Energie Strategie) onderdeel van de energietransitie (klimaatakkoord)
- De 15 gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg.
- Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden maken we een RES.
- We onderzoeken in aanloop naar RES 2.0:
  - Hoe we energie kunnen besparen zodat we minder op hoeven te wekken.
  - Waar en hoeveel duurzame elektriciteit in onze regio opgewekt kan worden.
  - Hoe we warmte kunnen verdelen.
  - Hoe we energie kunnen opslaan en transporteren.

Waarom deze presentatie?

- We hebben afgelopen maanden veel werk/stappen verzet, waarover we u graag bijpraten/informeren.

Regionale samenwerking

- Volksvertegenwoordigers vroegtijdig betrekken
- Afweging tussen lokale en regionale belangen
- Gemeenteraden actief informeren en ingaan op uitnodigingen van raden, colleges en andere stakeholders. Consulteren van raden, colleges en stakeholders.

Waarom is het betrekken van volksvertegenwoordigers van belang?

- Democratisch mandaat
- Hoogste bestuursorgaan
- Actieve informatieplicht van colleges naar raden/staten/AB

Waar staan we?

- 1 oktober 2020 Concept RES ingediend bij het Rijk. (technische fase)
- Uitwerken RES 1.0 (maatschappelijke fase)
  - Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden kijken wat we willen in onze regio.
- 1 juli 2021 vastgestelde RES 1.0 ingediend bij het Rijk
- Iedere twee jaar herzien

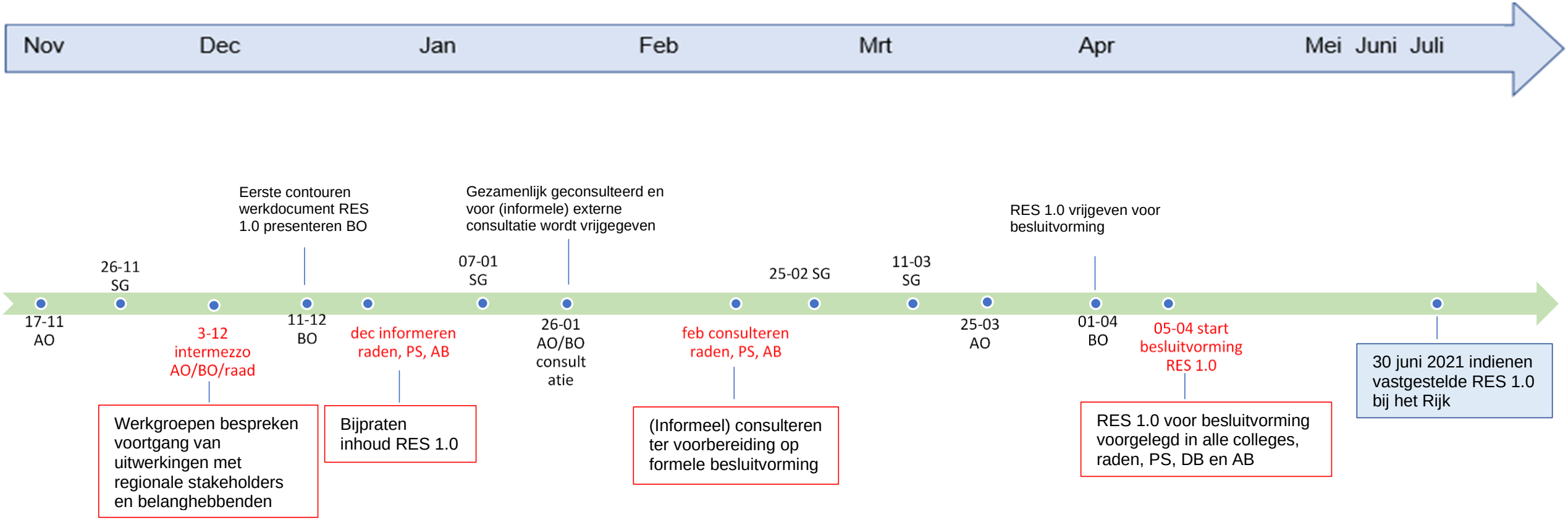

Planning uitwerken RES 1.0
Maatschappelijke fase

	2020				2021			
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Maa	April - Juni
Belang-hebbenden			Uitwerken RES 1.0 		RES 1.0 raadplegen volksvertegenwoordigers en belanghebbenden 			Besluitvorming RES 1.0 volksvertegenwoordigers
	1e intermezzo*		2e intermezzo	3e intermezzo	• Consultatiesessies klankbordgroep			
Volksvertegen-woordigers		Regionale werkgroep	Regionale werkgroep Regionale themasessies	Presentatie voorlopige RES 1.0	• Consultatiesessies volksvertegenwoordigers • Raadswerkgroepen			
Inwoners					• Inwoners consulteren via publieksversie RES 1.0 op website			

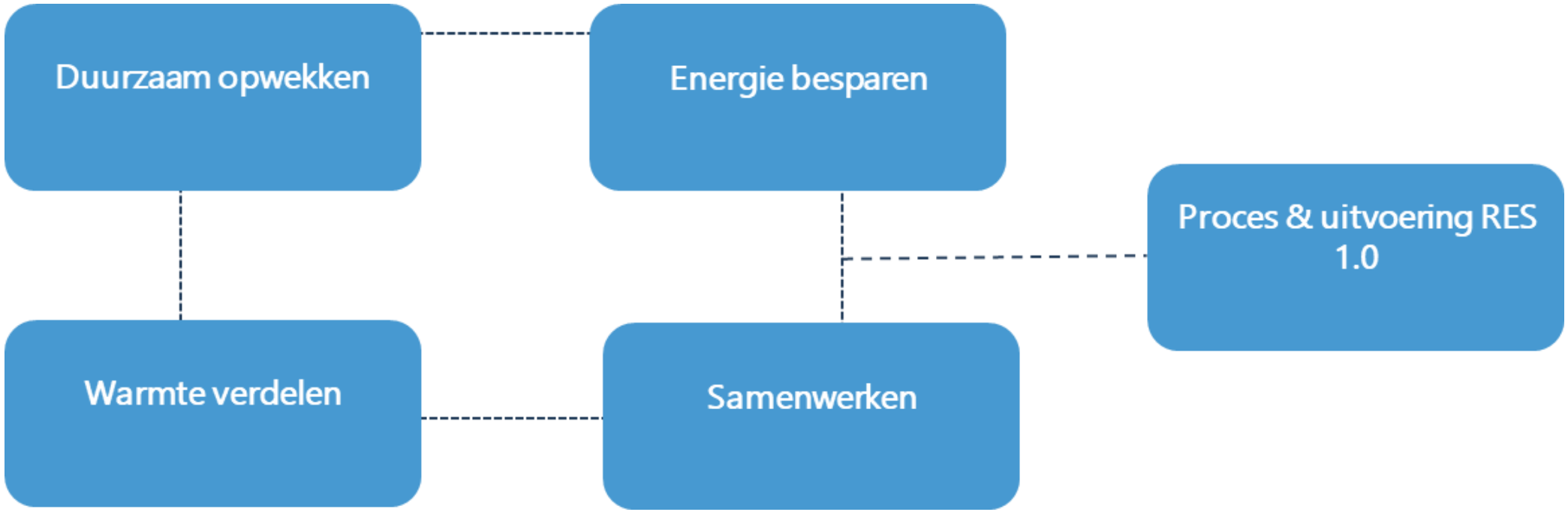
Planning uitwerken RES 1.0 Besluitvorming

- Besluitvormingsproces
  - Via AO en BO's met regelmaat afstemming, informeren, en besluitvorming.

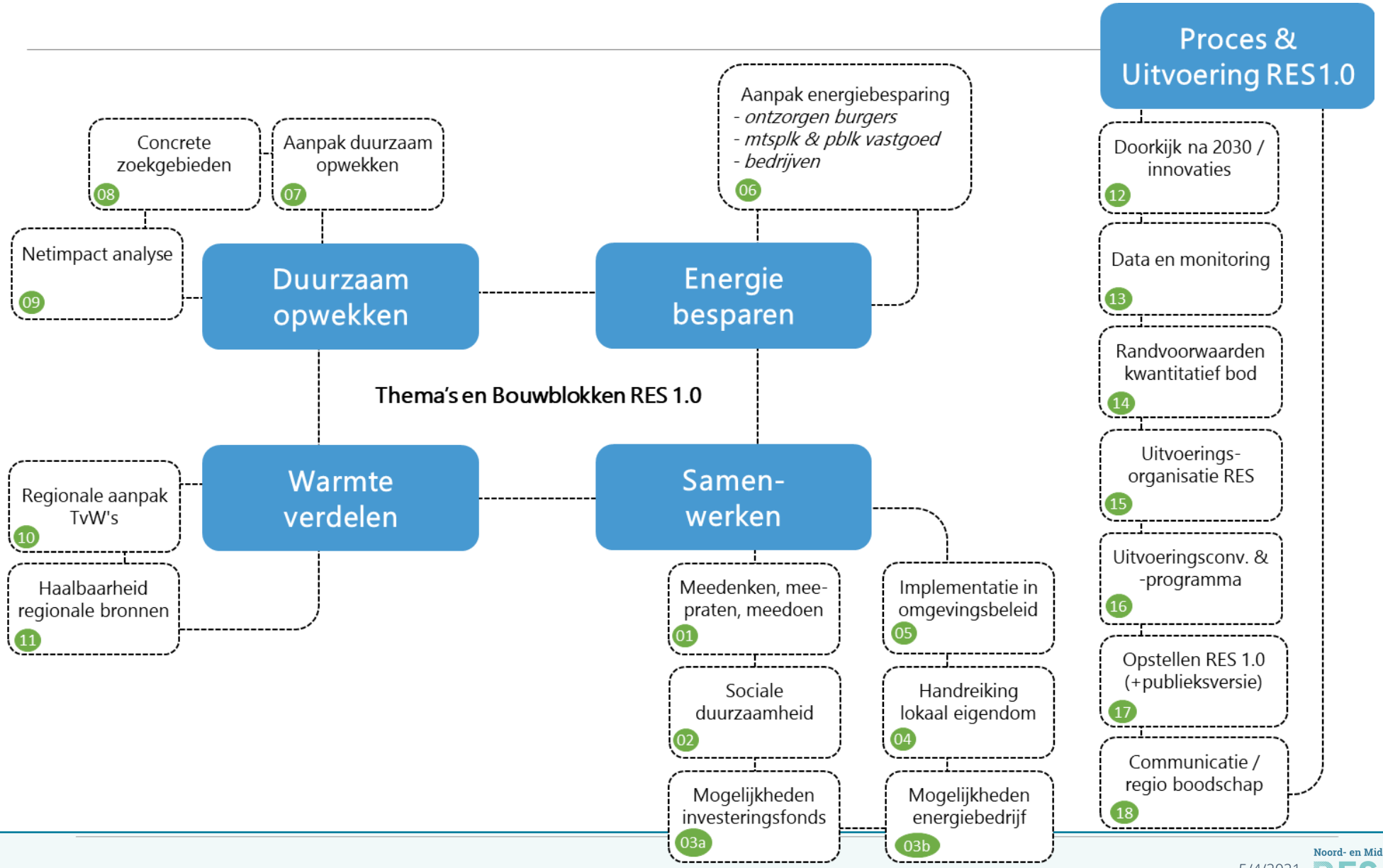

Overzicht RES thema's

Om te komen tot de RES 1.0 worden de 4 hoofdthema's uit de concept RES door de werkgroepen verder uitgewerkt in zogenaamde bouwblokken. Ook voor het proces rondom de RES 1.0 & de uitvoering wordt gewerkt met bouwblokken.

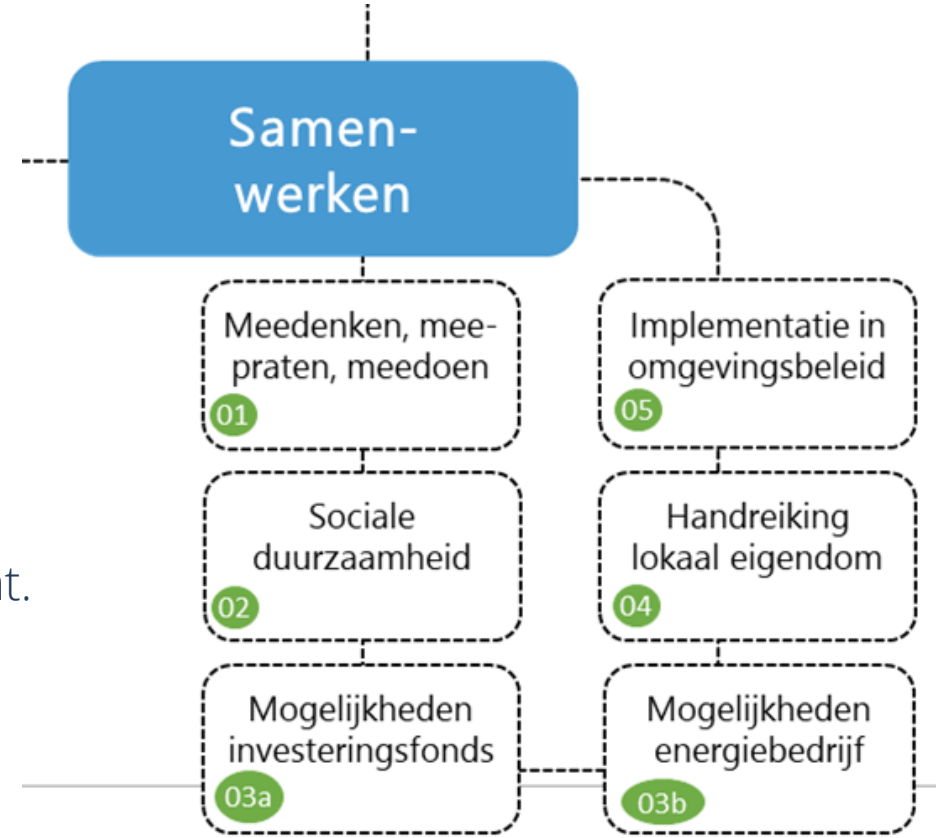

Overzicht RES thema's en bouwblokken

Thema Samenwerken

- **Energiebedrijf:** Als groeimodel. Start met stap 1: bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie.
- **Revolverend fonds:** BO heeft besloten vooralsnog geen revolverend fonds in te stellen.
- **Implementatie in omgevingsbeleid:** Borgen RES 1.0 in omgevingsbeleid met bestuursafspraken in uitvoeringconvenant.
- **Meedenken, meepraten, meedoen:** Participatieaanpak met als doel vergroten van maatschappelijk draagvlak.

Meedenken, meepraten, meedoen

Februari/maart 2020
Uitgangspunten-notitie

Oktoberi 2020
Concept RES

Juli 2021
RES 1.0.

Maart 2023
RES 2.0.

Klankbordgroep met regionale belangenorganisaties

Intermezzo's

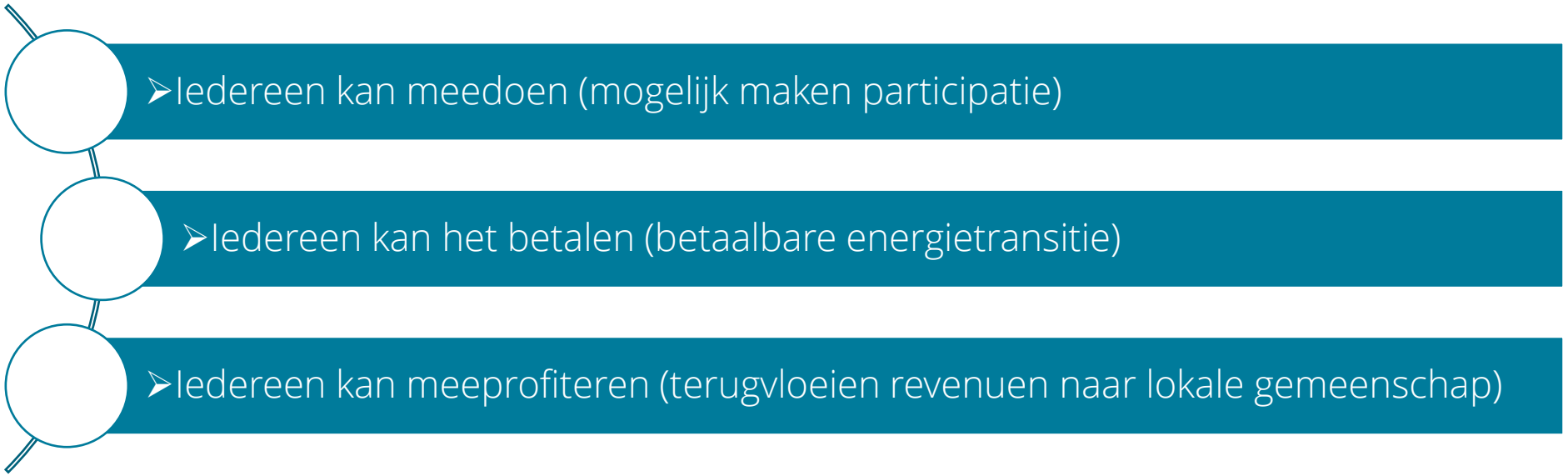
Regionale raadswerkgroep

Regionale sessies volksvertegenwoordigers

Inwoners

Sociale duurzaamheid

- Inpassen van sociale duurzaamheid in de RES.
- Borgen van maatschappelijke verbinding.
- 3 pijlers

Lokaal eigendom

- Middel om draagvlak voor energietransitie te versterken
- Middel om (project)baten in de lokale omgeving te laten landen
- Middel om open, gelijkwaardige en transparante projectsamenwerking te organiseren

- Doel:
  - Bereiken van streven om minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten te realiseren (= gemiddeld van alle projecten)
  - Bereiken van streven om lokaal medezeggenschap bij alle grootschalige zon- en windprojecten te realiseren

NB: Dit wordt nu besproken in BO in december 2020

Thema Energie besparen

→**DOEL:** 25% CO2-reductie in 2030 t.o.v. 2015 door energiebesparing en zonPV op dak

Gemeenten en andere partijen zijn al bezig met stimuleren energiebesparing, maar een versnelling is nodig. Dat kan door gemeenten zelfstandig gedaan worden of **in RES-verband**. Hiervoor wordt een **ontzorgingsprogramma** opgezet.

Uitwerking basis

Ontzorgingsprogramma RES NML

	Basisinfrastructuur	Modules
inhoud	• RES NML trekker Energiebesparing • Monitoren, evalueren en periodiek rapporteren	• Aanvullende modules bovenop basisinfrastructuur • Invulling op basis van behoeften gemeente(n)
voorwaarden	• Iedere gemeente draagt bij aan basisinfrastructuur (middelen, capaciteit + overleggen gegevens)	• Gemeente vrij om te kiezen of ze meedoet aan module • Deelnemende gemeenten bekostigen module
financiering	• Verplichte bijdrage per gemeente (benut hiervoor de middelen van het Rijk tbv uitvoering RES)	• Bijdrage wanneer gemeente deelneemt aan module • Specifieke onderwerpen: cofinanciering Provincie

Uitwerking woningen

Ontzorgingsprogramma per doelgroep

woningen

Cafetaria → keuze modules:

Toegevoegde waarde RES-verband: efficiënter, effectiever, vergroten kwaliteit en lerend vermogen, delen kosten.

Digitaal energie loket met backoffice	Energie coaches, ambassadeurs	Professionele energie adviseurs	Community of practice
▪ Actuele kennis: beantwoorden vragen gemeenten en burgers. ▪ Ontlast ambtelijke capaciteit. ▪ Regionale promotie campagne bespaart kosten.	▪ Gebruik lokale energie coöperaties, evt. pool van coaches. ▪ Kwaliteitsborging door uitwisseling kennis en trainingen. ▪ Evt. coördinatie door SELL (NMFL) en/of REScoop Limburg.	▪ Aanvulling op lokale ambassadeurs of coaches. ▪ Onafhankelijk advies. ▪ Helpt klant mee in hele proces van kiezen juiste maatregelen, offertes, oplevering.	▪ Goede voorbeelden en kennis uitwisselen bespaart tijd en verhoogt kwaliteit.

Uitwerking overig

Cafetaria → keuze modules:

Toegevoegde waarde RES-verband: efficiënter, effectiever, vergroten kwaliteit en lerend vermogen, delen kosten.

Ontzorgingsprogramma per doelgroep

gemeentelijk, maatschappelijk en commercieel vastgoed + bedrijven

Gebruik route-kaarten en andere instrumenten

- Voor gemeentelijk vastgoed.
- Gestructureerde aanpak, ontlast ambtelijke capaciteit.
- Betere mogelijkheid tot samenwerking.

Community of practice

- Uitwisselen aanpak intern proces en besluitvorming.
- Goede voorbeelden en kennis uitwisselen bespaart tijd en verhoogt kwaliteit.

Deelname aan provinciaal ontzorgings-programma

- Pool professionele adviseurs voor juiste maatregelen, offertes, oplevering.

Meer inzetten op besparingsplicht

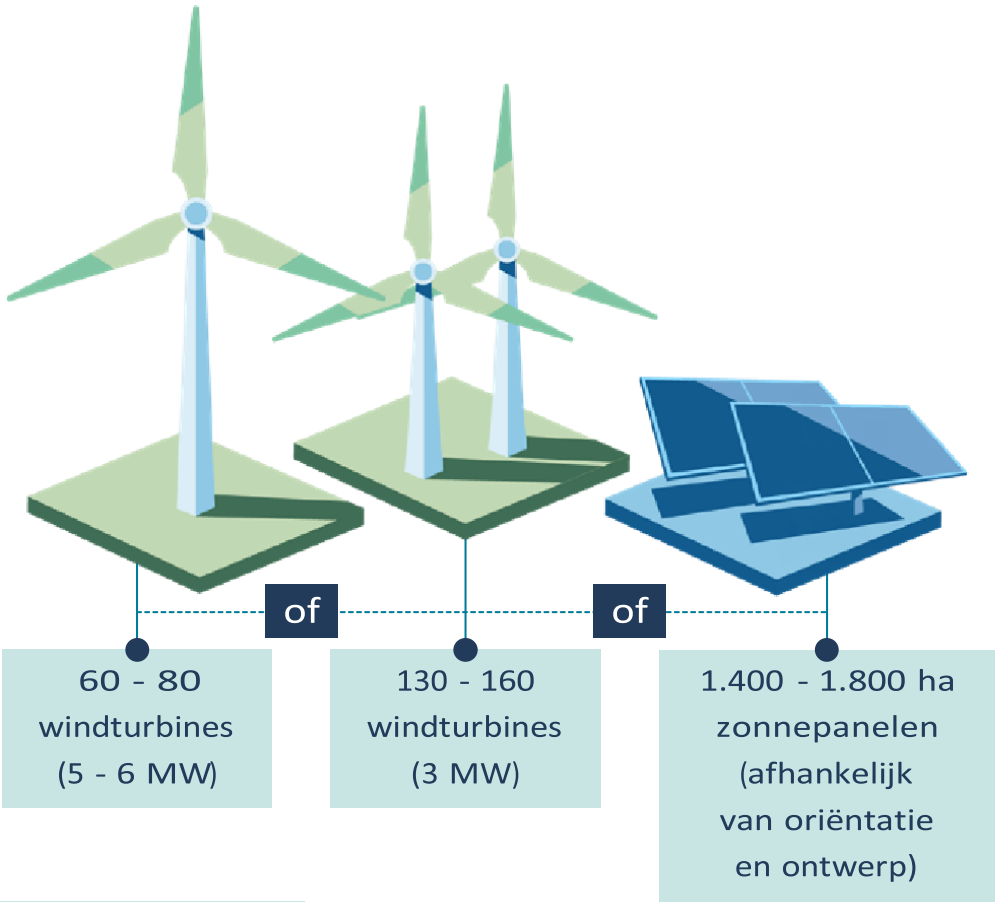
- Budget (van Rijk) beschikbaar stellen aan RUD.
- RUD opdracht geven uitvoeren toezicht op energiebesparing: 150 uren/jaar voor kleine gemeenten, 300 uur/jaar voor grote gemeenten.

Thema Grootschalige duurzaam opwekken

- **Ambitie:** 1200 GWh duurzame energie opwekken in 2030 (totale landelijke opgave is 35.000GWh).

- In RES 1.0 werken we potentiegebieden verder uit.
  - Globale potentiegebieden in kaart brengen
  - Afspreken wat regionaal en wat op gemeente niveau
  - Onderzoeken met welke andere sectoren we slim kunnen samenwerken

Hoeveel is 1.200 GWh?

Overzicht energieprojecten (1)

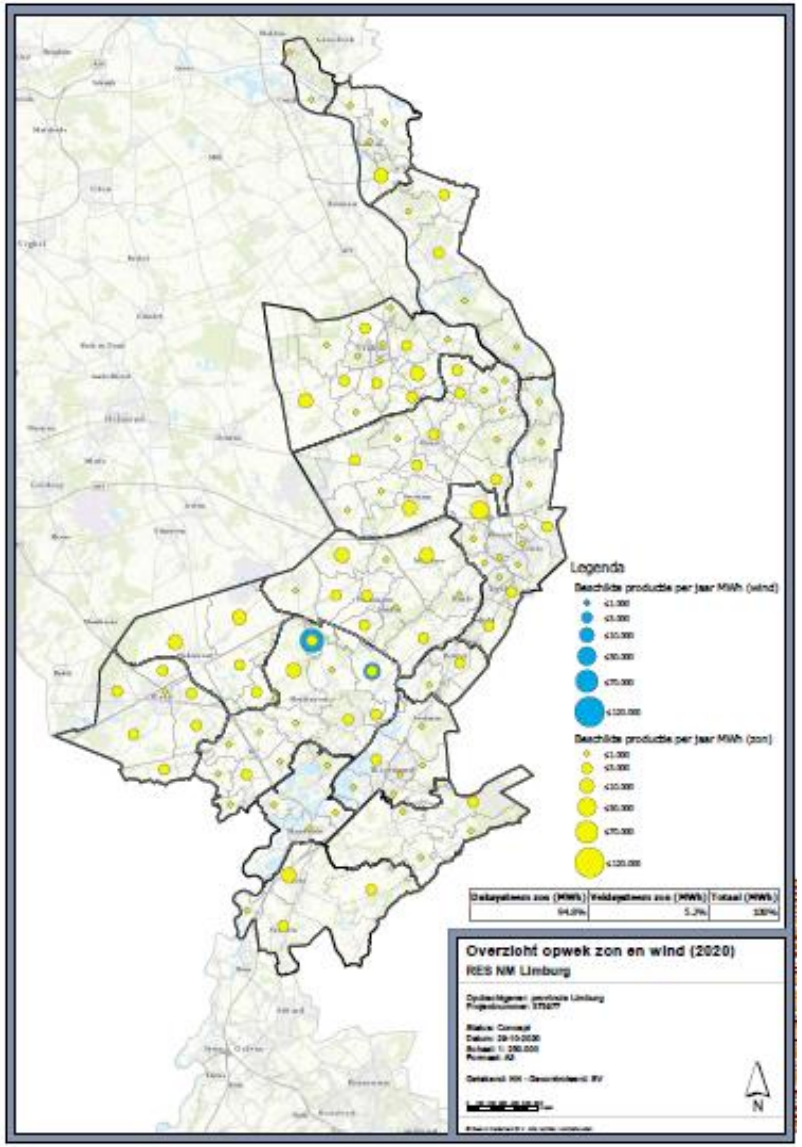
- De meest recente SDE-lijst is hiervoor gebruikt (*bron: RVO projecten in beheer SDE 22 sept 2020*).
- Op basis van deze SDE-lijst twee kaarten bijgevoegd:
  - Kaart 1: 2020 - Gerealiseerde energieprojecten RES-NML (zon-op-dak | zonneparken | windmolens)
  - Kaart 2: 2025 - Pijplijnprojecten RES-NML (zon-op-dak | zonneparken | windmolens)

Tabel 1: Gerealiseerde en pijplijnprojecten RES-NML

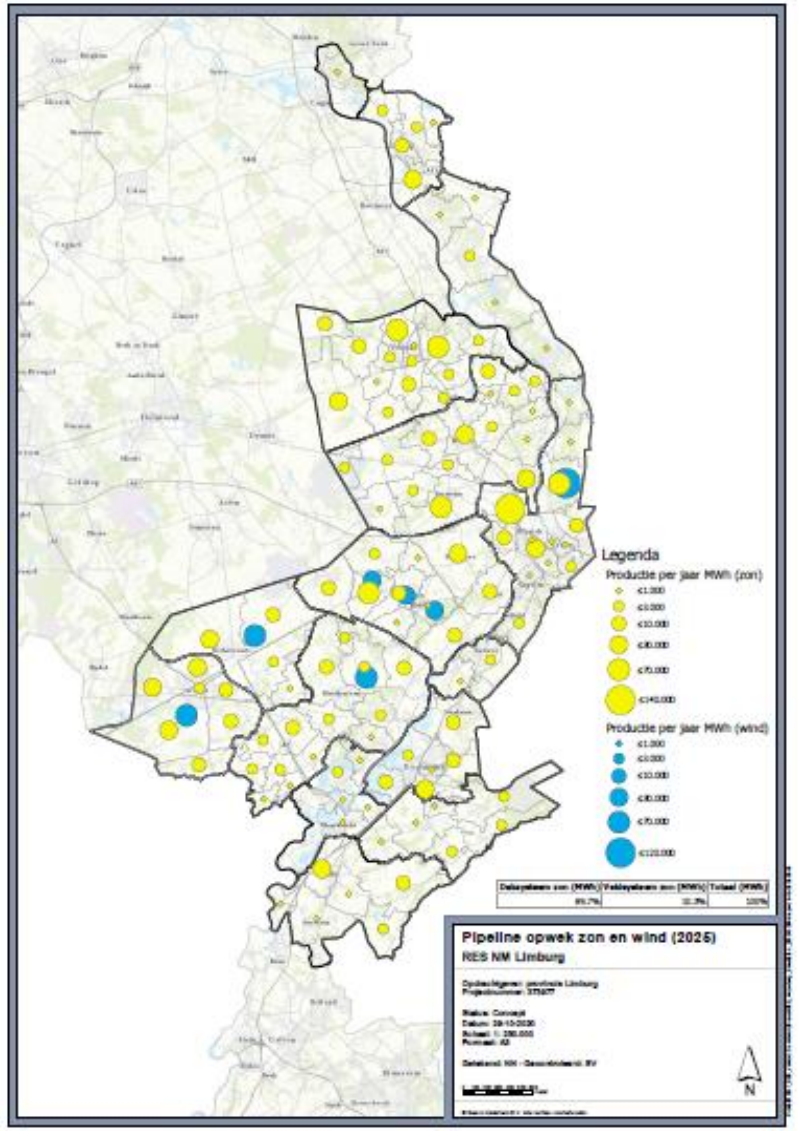
	Concept-RES (d.d. september 2019)	RES 1.0 (d.d. september 2020)
Gerealiseerde projecten (>15KWp)	Zon op daken: 101,1 GWh	Zon op daken: 149,7 GWh
	Zonneparken: 5,1 GWh	Zonneparken: 8,2 GWh
	Wind: 21,7 GWh	Wind: 47,4 GWh
	Totaal: 128 GWh	**Totaal gerealiseerd: 205 GWh**
Pijplijnprojecten met SDE-subsidie beschikking (gewogen)		Zon op daken: 331 GWh
		Zonneparken: 38,2 GWh
		Wind: 290,5 GWh
	540 GWh	**Totaal gewogen pijplijn: 660 GWh**
Energielandgoed Wells Meer	240 GWh	**240 GWh**
Totaal	908 GWh	**1105 GWh**

Overzicht energieprojecten (2)

Kaart 1:

Kaart 2:

Duurzaam opwekken (1)

Zon op dak

Pijplijnprojecten zon-op-dak (met SDE+ beschikking)	Verwachte elektriciteitsproductie	Gewogen slaginspercentage
885 projecten	662GWh	50% → 331GWh

- **Voorstel voor aanpak**:
  - Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak
  - Ondersteuning naar versnelde realisatie
  - Professionele adviseurs
  - Aanpak trapsgewijs (50 daken eerste jaar – monitoring – 50 daken tweede jaar)

Duurzaam opwekken (2)

Zonneparken en wind

Gewogen pijplijnprojecten zonneparken (met SDE+ beschikking)	Gewogen pijplijnprojecten wind (met SDE+ beschikking)	Ambitieprojecten (nog geen SDE+ beschikking of omgevings-vergunning)
38 GWh	290GWh	Honderdtallen GWh zonneparken Tientallen GWh wind

- **Voorstel voor aanpak**:
  - Herbezinning aanpak concretisering zoekgebieden ivm grote hoeveelheid ambitieprojecten.
  - Daarna volgt aanpak zonneparken en wind

Netimpact analyse

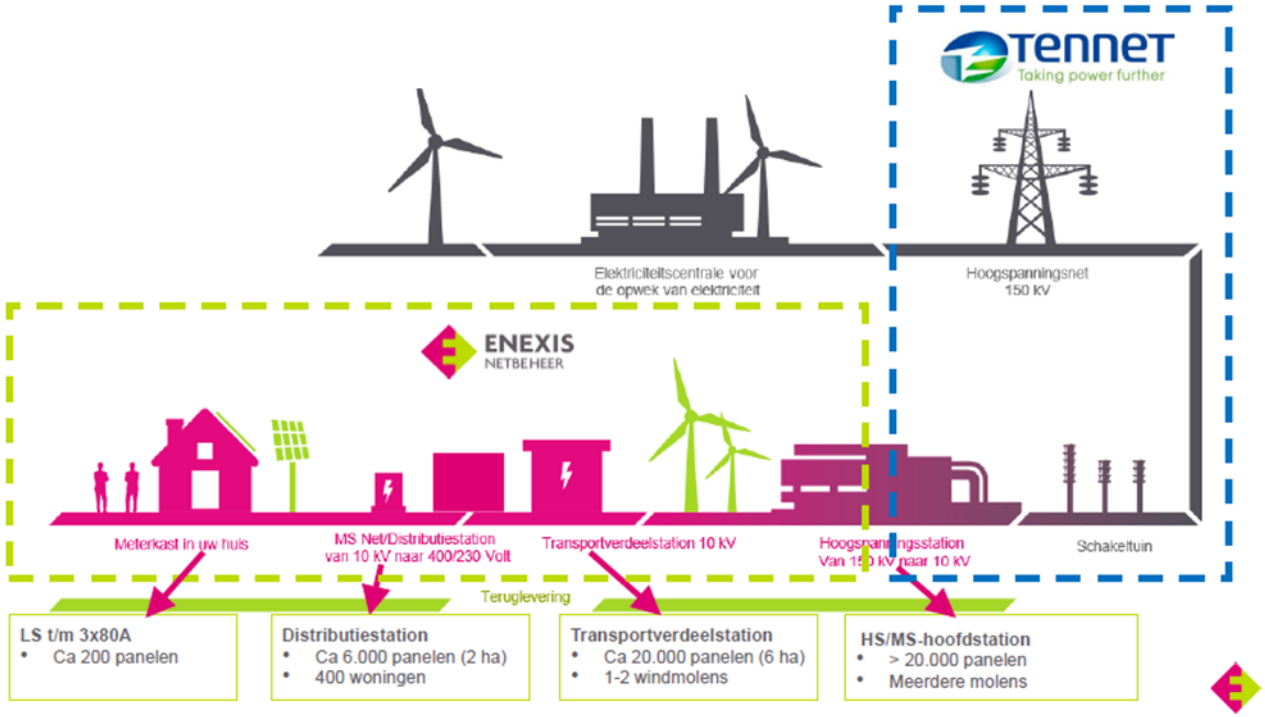

Netimpact advies Enexis:

- Uitbreiding (Enexis en Tennet) van netwerkcapaciteit is in alle scenario's nodig.
- Transportschaarste heeft nagenoeg geen invloed op pipeline projecten RES-concept bod. In schaarstegebieden, vooralsnog geen impact voor projecten tot en met 1,75 MW (2 ha zon PV).
- Om schaarste te voorkomen: van belang om regionale afspraken maken.
- Enexis kijkt ook naar impact van overige klimaattafels (o.a. industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving)

Transportschaarste (1)

Infrastructuur

Wat is transportschaarste?

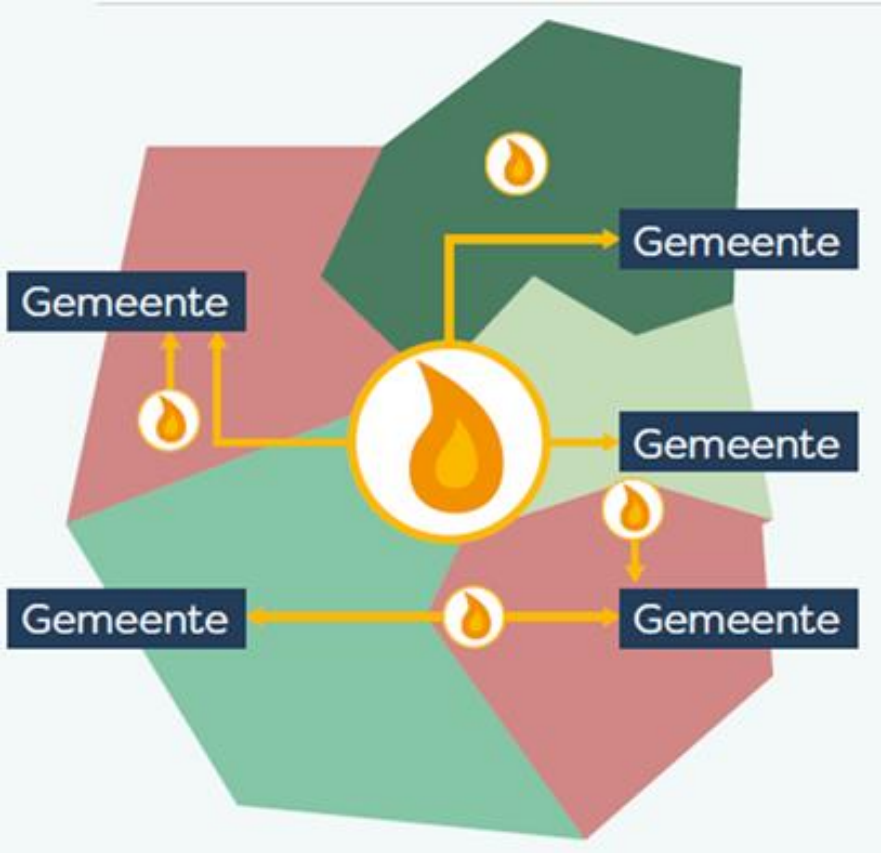
- Er ontstaan vraagstukken bij *teruglevering* (invoerders), NIET bij de vraag van elektriciteit (verbruikers).
- *Terug te leveren energie* kan niet meer worden afgevoerd via de bestaande infrastructuur
- Voornamelijk gebaseerd op knelpunten HS-lijnen Tennet.

Thema Warmte verdelen

Regionale aanpak TVW's: Gemeenten gaan individueel aan de slag met TVW's

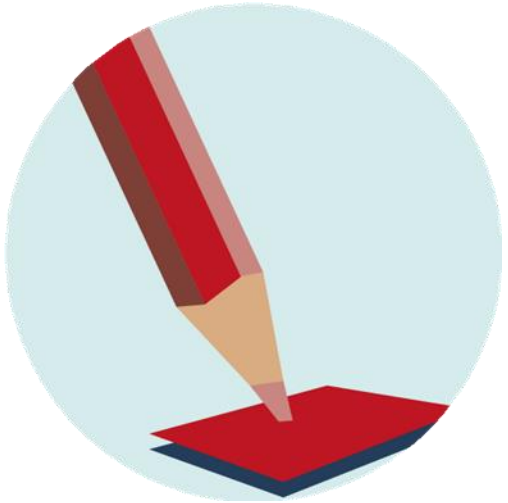
- **Haalbaarheid regionale bronnen:**
  - **Groengas:** Regionale beperkt. Nader onderzoek.
  - **Lage temperatuur aardwarmte:** Regionale beschikbaarheid onvoldoende duidelijk.
  - **Aquathermie:** Alleen lokaal. Nader onderzoek.
  - **Restwarmte:** Regionale zeer beperkt.
  - **Zonnethermie**: Alleen lokaal. Pilots in uitvoering.

Thema Proces & Uitvoering

- Data en monitoring:
  - Primair monitoren van afspraken uit de RES 1.0.
  - Secundair in beeld brengen van ontwikkelingen energietransitie.
  - Zoveel mogelijk gebruik van nationale en provinciale data.

- Randvoorwaarden bij kwalitatief RES 1.0 bod:
  - Randvoorwaarden waarvan wij als regio aan het Rijk meegeven dat die cruciaal zijn voor realiseren van ons bod.

Beleid Leudal

- Duurzaamheidsprogramma: meer dan energie, ook afval, circulaire economie
- Beleidskader grootschalige opwek zon en wind: zoekgebieden zijn al aangewezen
- Energiebesparingscampagne: Energiebesparen waarom niet!
- Aanpak zon op daken
- Plan van aanpak Transitievisie warmte: aardgasloos Leudal

Uitvoeringsconvenant RES 1.0

RES 1.0

- 5 thema's: Samenwerken, Energie Besparen, Duurzaam Opwekken, Warmte Verdelen, Proces & uitvoering
- De RES is een strategische verkenning en niet juridisch bindend voor derden

Uitvoeringsconvenant

- Op basis van RES 1.0 een convenant waarin we afspraken 'vastleggen' over de uitvoering van de RES 1.0.
- Wijze regionale samenwerking na 1 juli 2021 (bouwblok regionale uitvoeringsorganisatie)
- Bestuursafspraken (opbrengst bouwblokken en procesbeschrijving)
- Wordt begin 2021 opgesteld.

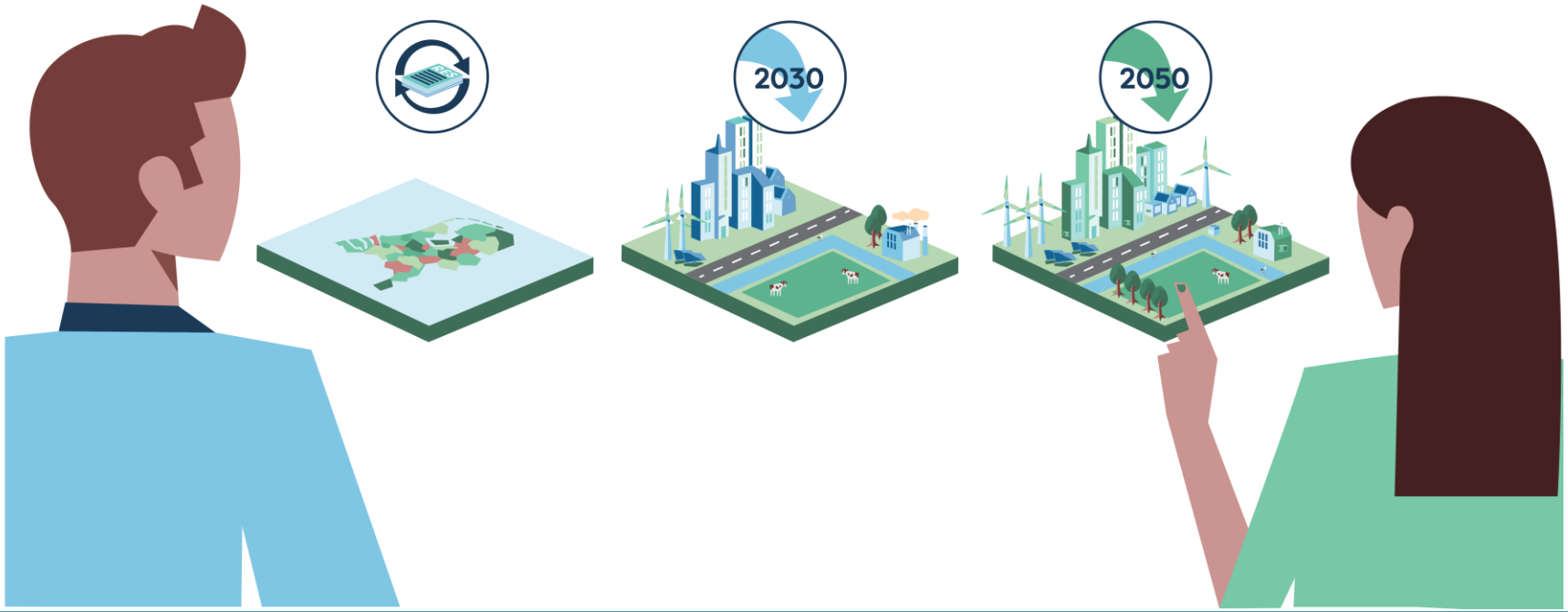
Uitvoering RES 1.0

- Regionale samenwerking na 1 juli 2021:
  - **Onderzoek** door BMC naar de mogelijkheden en wensen van regionale samenwerking in het kader van de energietransitie en de wijze waarop we dat kunnen realiseren in de regio. Welke wijze en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is. Welke capaciteit bij elke gemeente is nodig?
  - **Besluitvorming** over toekomstige samenwerking mogelijk bij de vaststelling van de RES 1.0, zodanig dat de regionale samenwerking na 1 juli 2021 gecontinueerd kan worden.
  - **Financiering** door extra Rijksmiddelen voor gemeenten voor de uitvoering van het klimaatakkoord. De VNG heeft een onderzoek laten uitvoeren. De kosten bedragen circa 30 euro per inwoner per jaar.

Doorkijk na 2030

- Vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 verder door.
- RES 1.0 richt zich op de bewezen technieken, maar we kijken ook vooruit.
- Mogelijke innovaties en verwachte ontwikkelingen blijven we volgen, bijvoorbeeld waterstof en opslag in batterijen.

Dat doen we door een cyclisch proces met in 2023 de RES 2.0.

Vragen?

Contact: resnml@venlo.nl

Energie Samen

Burgers werken samen in de energietransitie

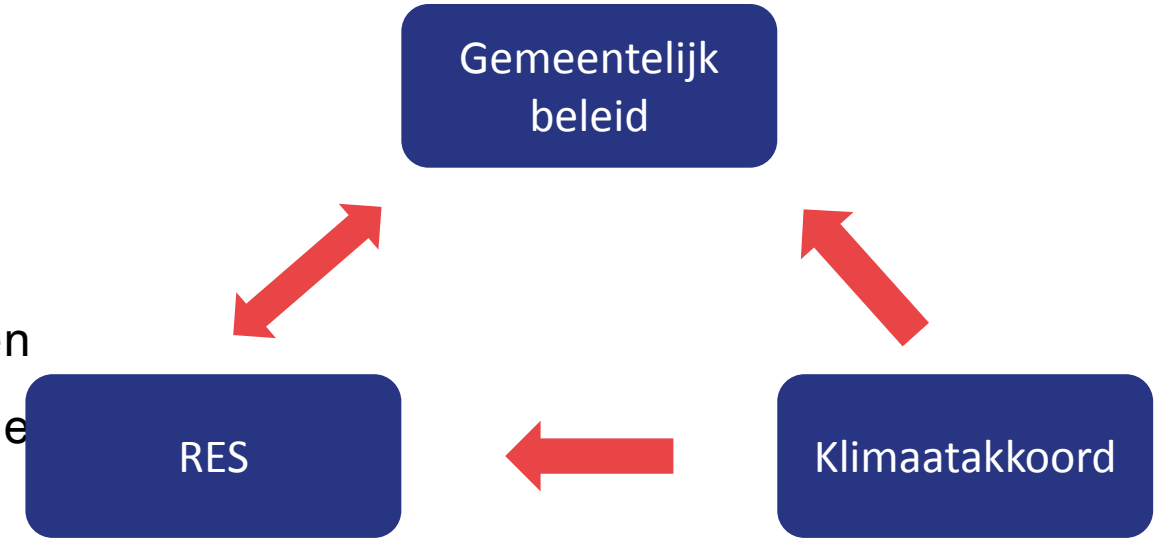
energie samen
De energietransitie, dat zijn wij!

11 mei 2021
Siward Zomer (Coöperatief Directeur)

Lokaal eigendom en de RES

Gemeente is aan zet bij voorwaarden participatie

- Nu op tijd om beleid op te stellen
- Gemeente bepaalt voorwaarden voor planologische medewerking via beleid
- RO wetgeving gaat om ruimtelijke gronden
- Toetsen aan RO wetten en regels is volge stap

Als omgeving meedoet wordt slagingskans projecten groter

Ingrediënten draagvlak

1. Mensen uit de omgeving (mede)eigenaar van de energieprojecten
2. Eerlijke verdeling lusten en lasten
3. Uitwisseling kennis, ervaring en ondersteuning
4. Beleid voor toegang omgeving bij ontwikkeling energieprojecten

Gemeente en bewoners zijn aan zet:
Zet in op lokaal eigendom!

- Zet als gemeente op tijd in op je eigen lokale voorwaarden in lokaal beleid
- Lokaal eigendom zorgt voor een goed proces met vertrouwen en draagvlak
- Zet in op regionale en landelijke samenwerking tussen lokale initiatieven
- Wordt lid van je lokale energiecoöperatie en help mee!
- Zorg dat opbrengsten lokaal weer ingezet kunnen worden voor de rest van de energietransitie

Wat is nodig

- ✓Toegang tot kapitaal
- ✓Kennisontwikkeling en deling
- Goede rolverdeling op lokaal niveau

Directe participatie burgers

winstdeelname: 100%
energierekening: ▼

Coöperatie

100% eigendom (€80-20)%

lagere energierekening

dividend
+€

-€

100%

100%

Energietransitie (warmte, flexibiliteit en maatschappelijke meerwaarde

€
(13%)

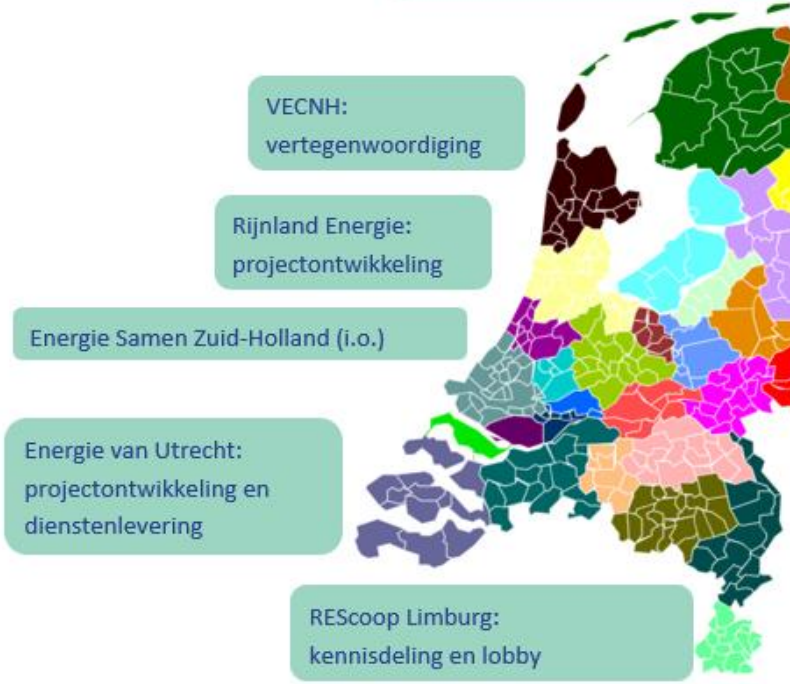
100%

kapitaal -winst - productie

mede-eigenaar – creatie van maatschappelijke meerwaarde - zelfbestemming

Wie helpen elkaar

Regionale koepels

Ús Koöperaasje
Lobby en versterking coöperaties

GrEK – Groninger Energiekoepel
Lobby en versterking coöperaties

Bronnen VanOns: projectontwikkeling

Energie VanOns: energielevering

VECNH:
vertegenwoordiging

Energie Samen Gelderland:
vertegenwoordiging op provinciaal niveau

Drentse KEI

Rijnland Energie:
projectontwikkeling

Energie Samen Zuid-Holland (i.o.)

Agem: energielevering,
projectontwikkeling
energiebesparingprojecten

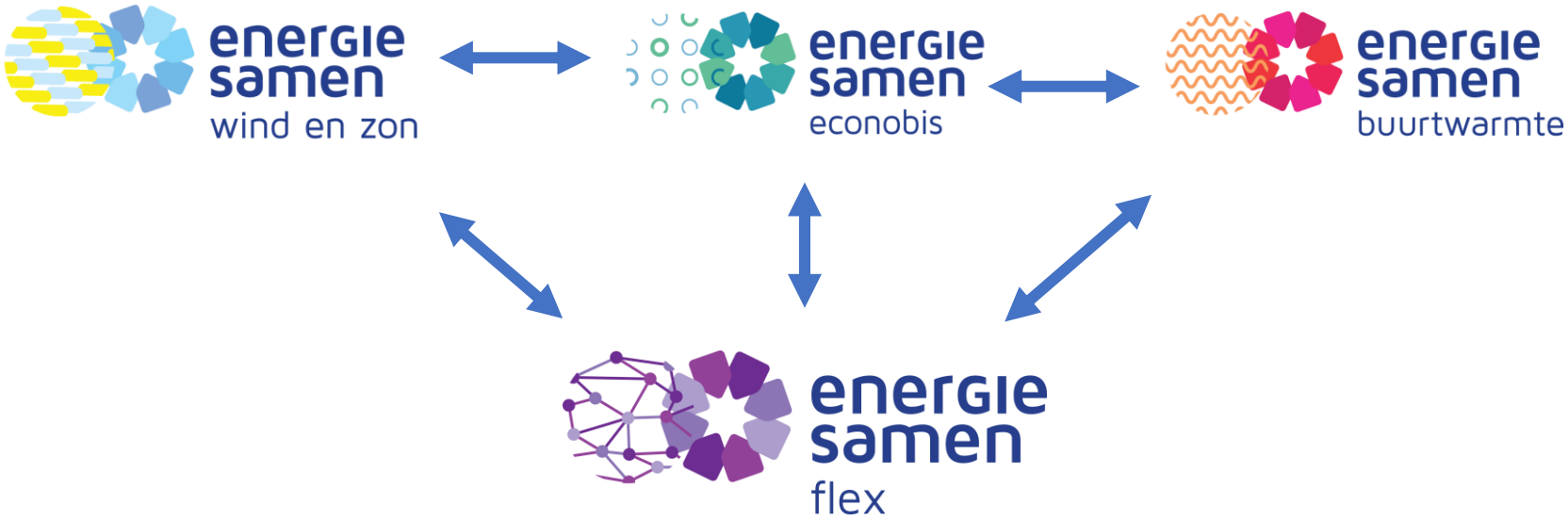
Energie van Utrecht:
projectontwikkeling en dienstenlevering

Energie Samen Rivierenland:
dienstenbureau – 20 fte ondersteuning

REScoop Limburg:
kennisdeling en lobby

energie samen
De energietransitie, dat zijn wij!

Landelijke Diensten

Energie Samen Kennisacademie

Toegang tot de markt

Lokaal eigendom: bewoners en gebruikers in gebied zijn eigenaar van hun warmte/koeling.

Democratisch: vrijwillige en open deelname met zeggenschap en inclusiviteit.

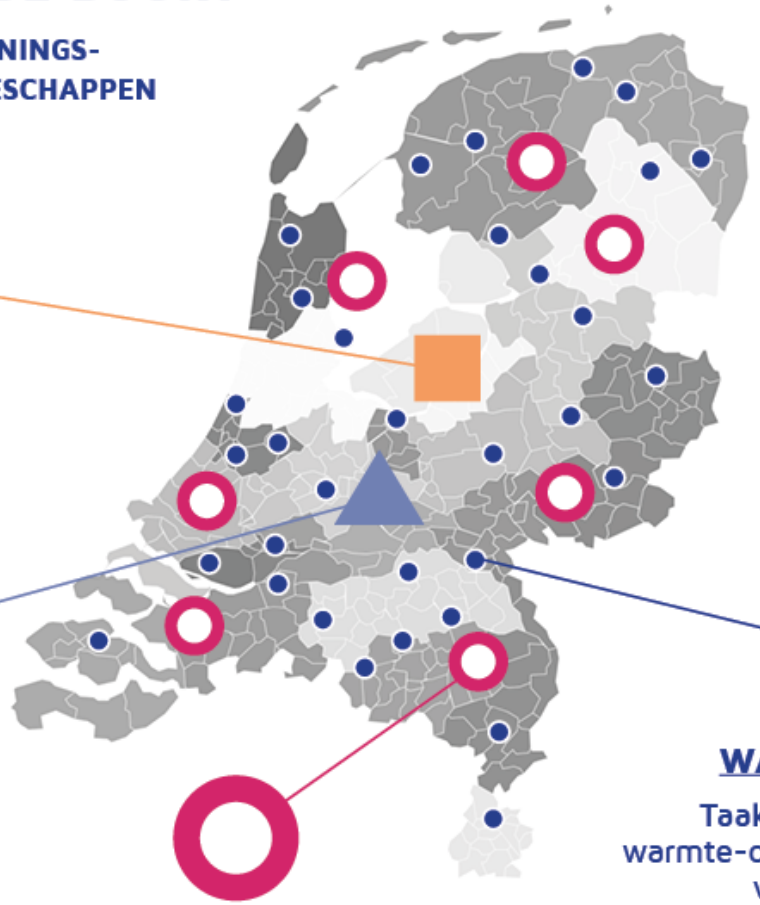
Omwille van waarde: warmte/ koeling, Co2 besparing, werkgelegenheid. Het gaat niet om financiële winst.

- Toegang tot kapitaal
- Toegang tot kennis en ondersteuning

Praatplaat professionalisering

COLLECTIEVE WARMTE VOOR EN DOOR DE BUURT

PROFESSIONELE ONDERSTEUNINGS-ORGANISATIE VOOR WARMTESCHAPPEN

ACADEMIE

Taak: Kenniscyclus, standaarden en kwaliteitsbewaking

INVESTERINGEN

Taak: Financiële deelname in warmte-infra, opwek en/of opslag

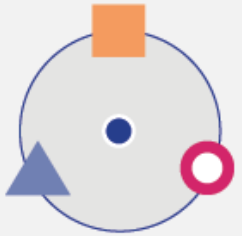
WARMTESCHAPPEN

Taak: Aanleg & exploitatie warmte-oplossing met ondersteuning van Regionale hubs

DIENSTVERLENING

Taak: Begeleiding bij initiatie & ontwikkeling, en facturatie, beheer & onderhoud

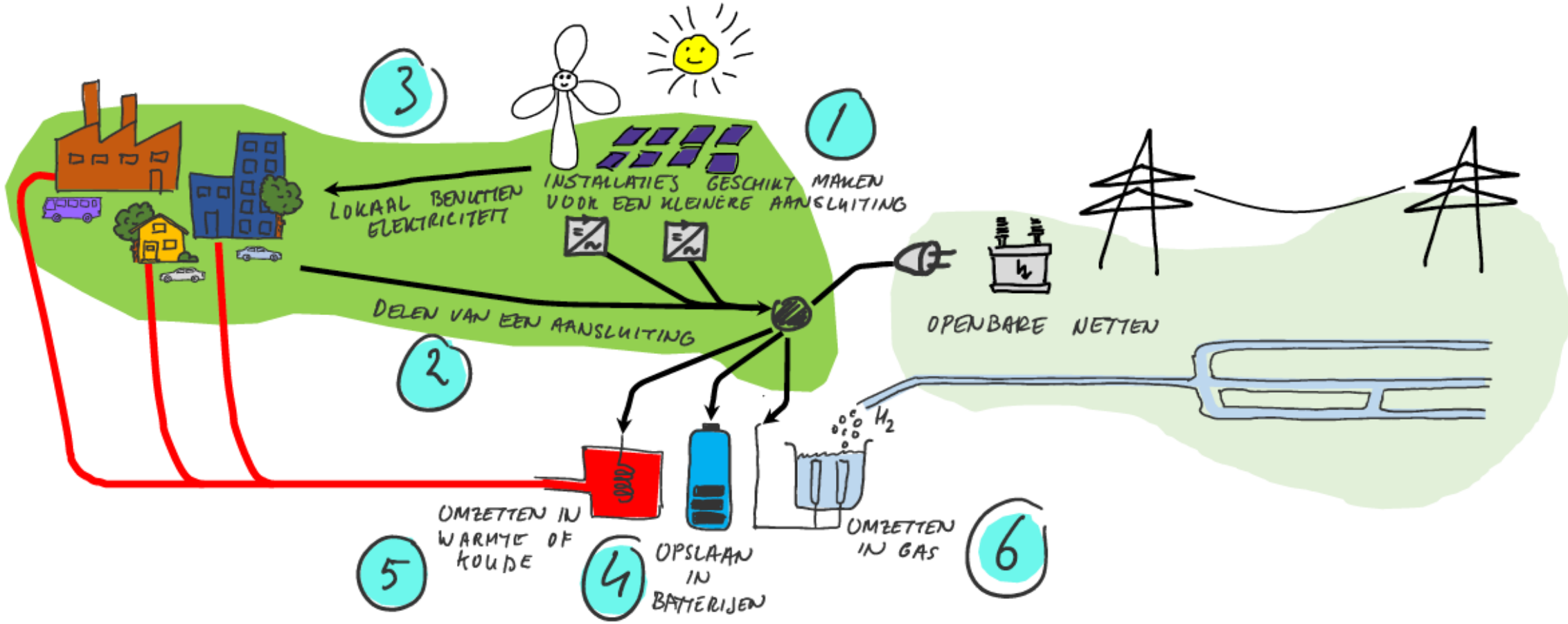
Samenhang ondersteuningsorganisatie

De drie onderdelen van de ondersteuningsorganisatie hanteren dezelfde uitgangs-punten 'voor en door de buurt':

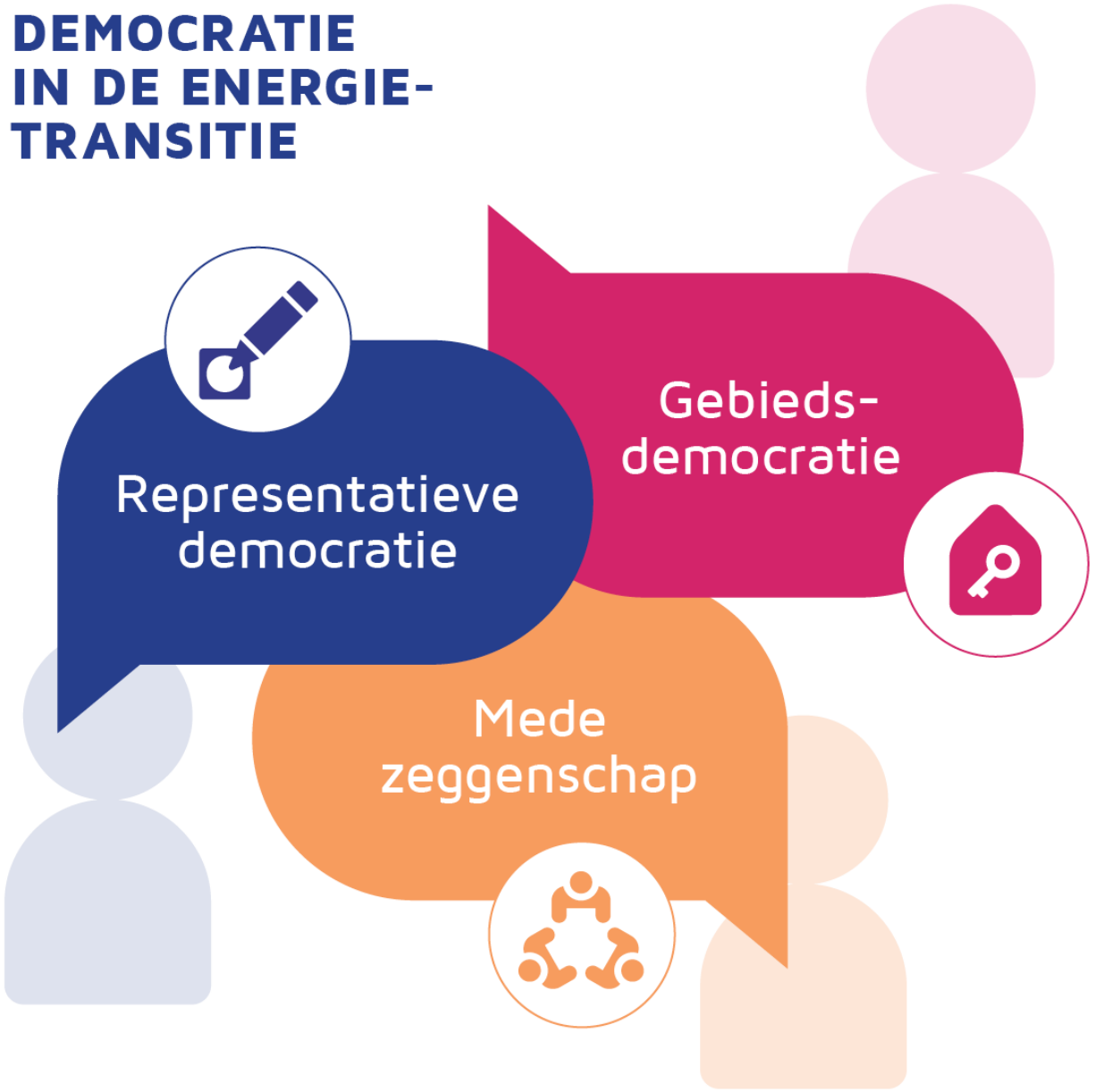
- Afnemersbelang centraal
- Publieke & open infra
- Profit for purpose
- Democratie

energie samen buurtwarmte

1. Installaties geschikt maken voor kleinere aansluiting
2. Delen van een aansluiting
3. Lokaal benutten elektriciteit
4. Elektriciteit opslaan in batterijen
5. Elektriciteit omzetten in warmte of koude
6. Elektriciteit omzetten in gas

DEMOCRATIE IN DE ENERGIE-TRANSITIE

Nog te doen, in dialoog bepalen van rollen

Representatieve democratie

Gemeenten, provincie, rijksoverheid voor vaststellen warmtewet, RESsen, transitievisies en omgevingsplannen.

Gebieds-democratie

Energiecoöperaties en warmteschappen met lokaal eigendom en zeggenschap over de lokale warmte-, koude- en energie-voorzieningen.

Mede zeggenschap

Burgerpanel, burgerberaad en andere vormen van inhoudelijke voorstellen op een specifiek thema door bewoners.

Financiering van de energietransitie

Guul Smeets en Ronald Korpershoek

Mei 2021

Rabobank

Bronnen van financiering

Elk type bron heeft voor- en nadelen

- Subsidie
- Eigen inbreng eigenaar / aandeelhouder / leden (eigen vermogen)
- Achtergestelde lening
- Lening van een fonds (vreemd vermogen)
- Lening van een bnk (vreemd vermogen)
- Etc.

Kenmerken financiering

Samenhang tussen risico, rendement en zeggenschap

- Omvang:
  - Maximum bedrag
  - Minimum bedrag
- Looptijd
- Vergoeding, veelal rente

- Risico project versus 'risk appetite' financier

- Zekerheden (hypotheek, verpanding, e.d.)

- Zeggenschap

De fasen bij een coöperatief project

In aanvag subsidie en eigen geld, later meer mogelijk

Rabobank

Verkenningsfase

Coöperatie is net opgericht en/of in verkenning waar en op welke manier (SCE, SDE) een project kan worden gedaan

Ontwikkelfase

Dak, veld, locatie is bekend, eventueel Intentieverklaring

Uitwerking business case, regelen vergunningen, MER, SDE-beschikking, etc.

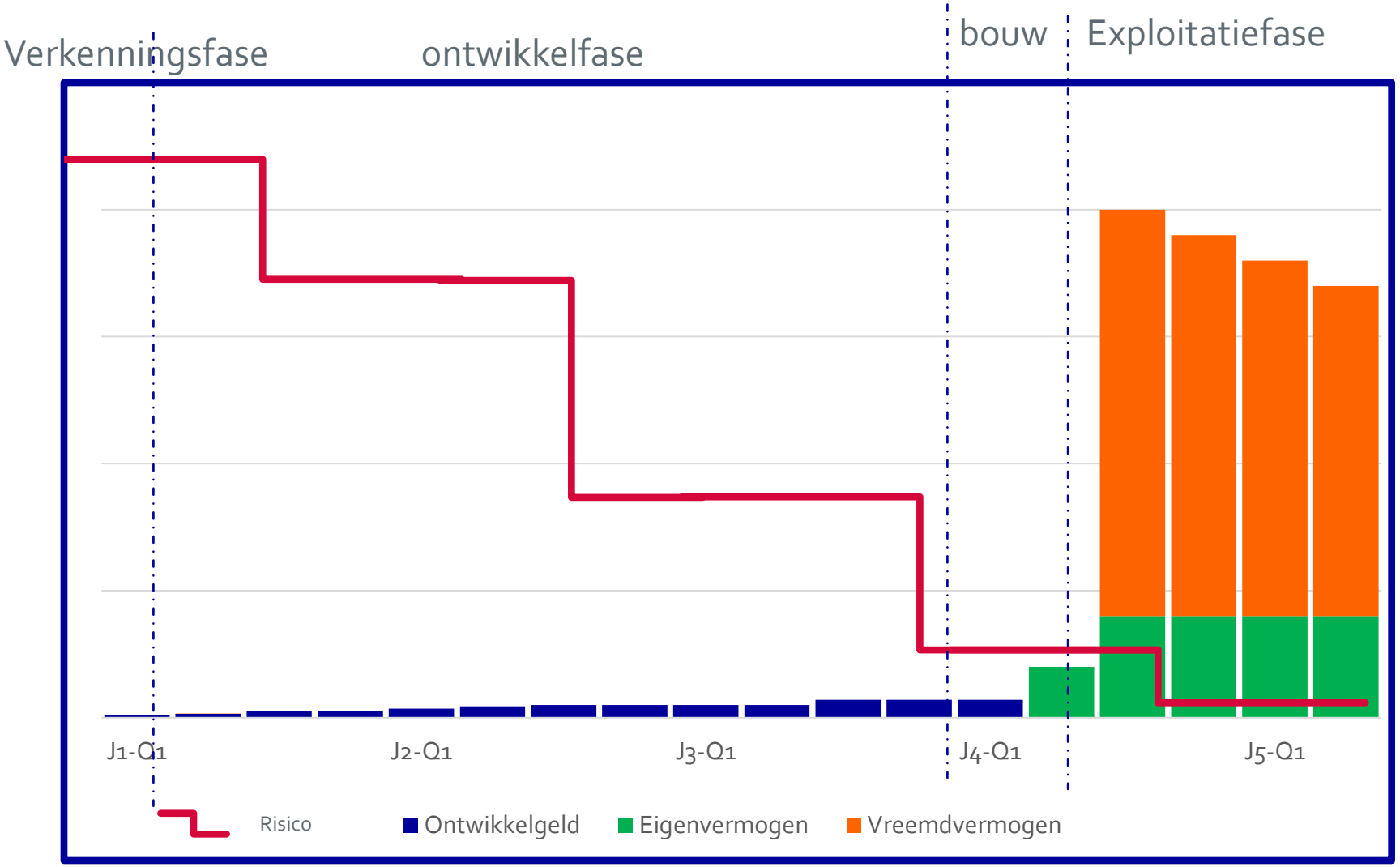
Tot en met 'financial close'

Realisatiefase

Realisatie van het project, zowel bouw als na oplevering de exploitative (bij PCR en SDE 15 jaar)

Risico en financiering

Risico daalt, waardoor financieringsmogelijkheden toenemen

Voorbeeld: start project

investering van € 10 miljoen, 1e jaar omzet van € 1 mio.

Activa	Startbalans (X € 1.000)	Passiva	
Installatie	9.000	Eigen vermogen	5.000
aansluiting	500	Vreemd vermogen	5.000
Overig/kasmiddelen	5 00		
Totaal	10.000	Totaal	10.000

Resultatenrekening (X € 1.000)

Opbrengst KWh + subsidi e	1.100
Kosten	700
Resultaat	400

Overall rendement

€ 400.000 verdienen op investering van € 10 mio. = 4%

Activa	Startbalans (X € 1.000)	Passiva	
Installatie	9.000	Eigen vermogen	5.000
aansluiting	500	Vreemd vermogen	5.000
Overig/kasmiddelen	500		
Totaal	10.000	Totaal	10.000

Resultatenrekening (X € 1.000)

Opbrengst KWh + subsidi e	1.100
Kosten	700
Resultaat	400

Rendement Totaal Vermogen (RTV) 400 / 10.000 = 4%

Hefboomeffect bij 50% EV

Door hefboom wordt rendement eigen vermogen 6%

Activa	Startbalans (X € 1.000)	Passiva	
Installatie	9.000	Eigen vermogen	5.000
aansluiting	500	Vreemd vermogen	5.000
Overig/kasmiddelen	500		
Totaal	10.000	Totaal	10.000

Resultatenrekening (X € 1.000)	
Opbrengst KWh + subsidi e	1.100
Kosten	700
Resultaat	400

Rendement Totaal Vermogen (RTV) $\frac{400}{10.000}$ = 4%

Rendement Vreemd Vermogen (RVV) = 2%

hefboomformule: $REV = RTV + (RTV - IVV)\frac{VV}{EV}$

Rendement Eigen Vermogen (RVV) $4\% + (4\text{-}2\%) \times \frac{5.000}{5.000}$ = 6%

Hefboomeffect bij 20% EV

Door hefboom wordt rendement eigen vermogen 12%

Activa	Startbalans (X € 1.000)	Passiva	
Installatie	9.000	Eigen vermogen	2.000
aansluiting	500	Vreemd vermogen	8.000
Overig/kasmiddelen	500		
Totaal	10.000	Totaal	10.000

Resultatenrekening (X € 1.000)	
Opbrengst KWh + subsidi e	1.100
Kosten	700
Resultaat	400

Rendement Totaal Vermogen (RTV) $\frac{400}{10.000}$ = 4%

Rendement Vreemd Vermogen (RVV) = 2%

hefboomformule: $REV = RTV + (RTV - IVV)\frac{VV}{EV}$

Rendement Eigen Vermogen (RVV) $4\% + (4\text{-}2\%) \times \frac{8.000}{2.000}$ = 12%

Voor wie is het rendement?

Eigenaar bepaalt hoe (over)rendement wordt besteed

- Eigenaar 'incasseert' rendement eigen vermogen (REV)
- Coöperatie zal deel EV financieren via leden met uitgifte achtergestelde obligatie, veelal tegen 4 a 5%
- Coöperatieve overrendement kan besteed worden aan:
  - Ontwikkelkosten nieuwe projecten
  - Ontwikkeling kleinere, minder rendabele projecten
  - Bespaaradvies, ed.

Vragen?

Raadsinformatiebijeenkomst 11 mei 2021 Gemeente Leudal

Energietransitie

Leudal ENERGIE

duurzaam en lokaal

Lokale initiatieven

Leudal Energie = Duurzame Energie Coöperatie Leudal U.A.

www.leudalenergie.nl

Lokale initiatieven Leudal Energie

Agenda

1. Wie is en wat doet Leudal Energie?
2. Wat heeft Leudal Energie de afgelopen jaren bereikt?
3. Wat zijn de projecten van Leudal Energie in 2021 - 2022?
4. Vragen en discussie.

Lokale initiatieven Leudal Energie

1. Wie is en wat doet Leudal Energie?

- 2012 ”stel je Leudal voor”;
- Oprichting Energiecoöperatie mei 2013;
- 450 leden, 30 actieve vrijwilligers;
- Visie en missie:

Onze gezamenlijke stip op de horizon is een energievoorziening die duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar is en opbrengsten genereert voor de leefomgeving, de gemeenschap en de economie van Leudal.

Actieve burgers vormen een kracht die de energietransitie enorm versnelt en tegelijk bijdraagt aan een democratische energiemarkt en een sterke lokale economie. Samen – Lokaal – In eigen hand.

Het streven is om op termijn energieneutraal te worden. Dat betekent: maximale energiebesparing en daarnaast duurzame energie lokaal opwekken. Bewoners zelf spelen daarbij een grote rol en iedereen kan meedoen.

Lokale initiatieven Leudal Energie

2. Wat heeft Leudal Energie de afgelopen jaren bereikt?

- Energie besparen:
  - Energiescans en warmtescans;
  - LEDdal.
- Energieopwekking:
  - Postcoderoos Neer;
  - “Zon op School”;
  - “Zon voor asbest”;
  - “Leudal Zoekt Zon”.
- Diversen:
  - Energielevering: 100% duurzaam opgewekt;
  - Voorbereiding Burger Windpark “De Kookepan”.

Lokale initiatieven Leudal Energie

3. Wat zijn de projecten van Leudal Energie in 2021 - 2022?

- Energie besparen, ook kleinere maatregelen:
  - RRE;
  - RREW.
- Energieopwekking:
  - Grote daken: Nieuwe Postcoderoosprojecten;
  - “Zonnepark Nunhem” op voormalige stort;
  - Zonnedak scan;
  - Voltooiing Burger Windpark “De Kookepan”.
- Haalbaarheidsstudies:
  - Energietuinen;
  - Energieopslag;
  - Energietransitie voor iedereen mogelijk.

Lokale initiatieven Leudal Energie

Rijksoverheid

Ruimte voor nieuwe energie. Niet makkelijk, wel nodig.

De noodzaak van het Klimaatakkoord.

Het Klimaatakkoord komt niet zomaar uit de lucht vallen. We maken grondstoffen sneller op dan de aarde ze kan aanvullen. Zo putten we de aarde uit, met alle gevolgen van dien voor onze leefomgeving. Daarom hebben 76 partijen het Klimaatakkoord ondertekend. We hebben afgesproken maatregelen te nemen om klimaatverandering tegen te gaan, zoals het opwekken van duurzame energie. Tot 2030 richten we ons met name op zonne- en windenergie. Het grootste gedeelte daarvan wordt gewonnen op zee, maar omdat dat niet voldoende is, onderzoeken we ook alle mogelijkheden op land.

Ons landschap verandert. Onze omgeving verandert.

Kolen- en gascentrales staan voor de meeste mensen uit het zicht. Maar windmolens en zonnepanelen? Die zijn zichtbaar en dichtbij. Het is duidelijk dat dit gevolgen heeft voor ons landschap en voor de omgeving.

"Welke gevolgen heeft dat voor mij? Ga ik er hinder van ondervinden? Wie verdient er aan die zonne- en windprojecten en kunnen de mensen in de omgeving ervan meeprofiteren?"

daarover in gesprek of meer weten over de stand van zaken in jouw regio, ***ga dan naar iedereendoetwat.nl/res***

IEDEREENDOETWAT.

Lokale initiatieven Leudal Energie

Agenda

1. Wie is en wat doet Leudal Energie?
2. Wat heeft Leudal Energie de afgelopen jaren bereikt?
3. Wat zijn de huidige projecten van Leudal Energie?
4. Vragen en discussie.